

Laki

holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 34 §:n 1 momentin 8 ja 12 kohta sekä 95 §, sellaisena kuin niistä on 95 § laissa 1135/2019,
muutetaan 4 §:n 1 momentti, 32 §:n 3 momentti, 34 §:n 1 momentin 3—5, 10, 11 ja 13 kohta, 35 §, 39 §:n 2 momentti, 66 ja 66 a §, sellaisina kuin niistä ovat 32 §:n 3 momentti ja 34 §:n 1 momentin 11 kohta laissa 649/2007, 34 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 1494/2025, 34 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 1094/2017 ja 230/2019 sekä 66 ja 66 a § laissa 122/2011, sekä
lisätään lakiin uusi 34 a § seuraavasti:

4 §

Alaikäisen edunvalvojina ovat hänen huoltajansa, jollei jäljempänä toisin säädetä. Tuomioistuin voi tämän luvun mukaisesti kuitenkin vapauttaa huoltajan edunvalvojan tehtävästä ja tarvittaessa määrätä muun henkilön alaikäisen edunvalvojaksi hoitamaan tämän taloudellisia asioita. Alaikäisen huollosta säädetään lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/1983).

32 §

Muu edunvalvoja kuin alaikäisen lapsensa huoltajana oleva vanhempi ei saa edustaa päämiestään myöskään, jos vastapuolena on:

- 1) edunvalvojan lapsen puoliso taikka edunvalvojan puolison lapsi tai tämän puoliso;
- 2) edunvalvojan tai hänen puolisonsa lapsenlapsi, sisarus, vanhempi tai isovanhempi taikka tällaisen henkilön puoliso; tai
- 3) edunvalvojan sisaruksen lapsi.

34 §

Jollei laissa toisin säädetä, edunvalvojalla ei ole oikeutta ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

- 3) luovuttaa kiinteää tai muuta 1 kohdassa tarkoitettua omaisuutta toisen käytettäväksi pitemmäksi ajaksi kuin viideksi vuodeksi;
- 4) ottaa muuta rahallainaa kuin valtion takaamaa opintolainaa tai sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) nojalla myönnettävää luottoa eikä sitoutua vekselivastuuseen tai vastuuseen toisen velasta;
- 5) ryhtyä harjoittamaan elinkeinoa alaikäisen päämiehensä lukuun, ellei kyse ole aiemmin harjoitetun elinkeinon jatkamisesta kuolinpesässä;

10) luovuttaa tai vastiketta antamalla hankkia asumisoikeusasunnoista annetussa laissa (393/2021) tarkoitettua asumisoikeutta taikka osakkeita tai osuuksia, jotka oikeuttavat hallitsemaan huoneistoa tai muuta osaa rakennuksesta tai kiinteistöstä, lukuun ottamatta 34 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia;

11) luovuttaa 10 kohdassa tarkoitetun asumisoikeuden, osakkeiden tai osuuksien nojalla hallittua huoneistoa tai muuta osaa rakennuksesta tai kiinteistöstä määräaikaikaisella sopimuksella toisen käytettäväksi pitemmäksi ajaksi kuin viideksi vuodeksi; eikä

13) antaa rahalainaa.

34 a §

Edunvalvojalla on oikeus ilman holhousviranomaisen lupaa päämiehensä puolesta:

1) tallettaa varoja Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneeseen luottolaitokseen;

2) hankkia valtion, Ahvenanmaan maakunnan, kunnan tai kuntayhtymän liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja;

3) hankkia sellaisia arvopapereita, joilla käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 1 luvun 2 §:n 7 kohdassa tarkoitetussa pörssissä, 5 kohdassa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai 4 kohdassa tarkoitetussa monenkeskisessä järjestelmässä;

4) hankkia osuuksia Suomessa rekisteröidyssä siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY mukaisessa sijoitusrahastossa ja sellaisessa sijoitusrahastolain (213/2019) 23 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetussa ulkomaisessa yhteissijoitusyrityksessä, joka mainitun pykälän 2 momentin mukaan saa markkinoida osuuksiaan Suomessa;

5) hankkia sellaisia osakkeita ja osuuksia, joiden tuottaman oikeuden pääasiallisena sisältönä on oikeus kotitaloudessa tavallisesti käytettävän hyödykkeen tai palvelun saamiseen, jos osuuteen ei liity henkilökohtaista vastuuta yhteisön veloista.

Edunvalvojalla on oikeus päämiehen puolesta tallettaa varoja muihin kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin luottolaitoksiin, hankkia muita kuin 2—5 kohdassa tarkoitettuja rahoitusvälineitä ja osuuksia yhteisöissä ja hankkia kryptovaroja, jos holhousviranomaisen myöntää oikeustoimeen luvan tai jos oikeustoimi toteutetaan holhousviranomaisen hyväksymän omaisuuden hoitosuunnitelman mukaisesti.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään holhousviranomaisen luvasta, sovelletaan myös sijoitettaessa päämiehen varoja sijoituskohteisiin sijoitusvakuutuksen kautta.

35 §

Holhousviranomaisen voi myöntää 34 § ja 34 a §:ssä tarkoitetun luvan, jos oikeustoimi tai toimenpide, johon lupaa haetaan, on päämiehen edun mukainen. Tällöin on otettava huomioon, mitä 37—41 §:ssä säädetään omaisuuden hoitamisesta.

39 §

Muu omaisuus, jota ei ole käytettävä elatukseen tai muihin päämiehen tarpeisiin, on sijoitettava siten, että sen säilymisestä on riittävä varmuus ja että sille saadaan kohtuullinen tuotto. Vanhemman elatusvastuusta säädetään lapsen elatuksesta annetussa laissa (704/1975).

66 §

Edunvalvonta on merkittävä holhousasioiden rekisteriin myös, kun holhousviranomaisen saa tiedon siitä, että:

1) alaikäinen on osakkaana kuolinpesässä ja hänen osuutensa pesän varoista vainajan tai pesän velkoja niistä vähentämättä ylittää 30 000 euroa; tai

2) alaikäisellä on edunvalvojan hoidettavana olevaa omaisuutta, jonka määrä alaikäisen velkoja siitä vähentämättä ylittää 30 000 euroa.

Alaikäisen edunvalvonta on merkittävä holhousasioiden rekisteriin, vaikka omaisuuden tai pesäosuuteen kuuluvien varojen määrä on 1 momentissa tarkoitettua määrää vähäisempi, jos siihen on erityistä syytä.

66 a §

Alaikäisen edunvalvonta, joka on merkitty holhousasioiden rekisteriin 66 §:n nojalla, voidaan poistaa rekisteristä, jos alaikäisen mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettu pesäosuuden tai omaisuuden arvo on pysyväisluonteisesti vähentynyt 20 000 euroon tai sitä pienemmäksi. Edunvalvontaa ei kuitenkaan voida poistaa rekisteristä, jos omaisuuden vähentyminen on aiheutunut edunvalvojan toimenpiteistä, jotka eivät ole alaikäisen edun mukaisia, tai jos edunvalvonnan säilyttämiseen rekisterissä on muutoin erityistä syytä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2026.

Arvioitaessa sellaisen oikeustoimen pätevyyttä, jonka edunvalvoja on tehnyt ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa 66 §:n nojalla holhousasioiden rekisteriin merkitty alaikäisen edunvalvonta voidaan lain voimaantulon jälkeen poistaa rekisteristä 66 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos alaikäisen 66 §:n 1 momentissa tarkoitettun pesäosuuden tai omaisuuden arvo on alle 30 000 euroa.

Helsingissä 5.2.2026

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri